SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA M. POIARESA MADURA,

predstavljeni 17. januarja 2008 [1]

1. Cour de cassation (Francija) s tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe predlaga Sodišču, naj se izreče o razlagi Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah [2], ki je nasledila in nadomestila Bruseljsko konvencijo [3].

I – Pravni in dejanski okvir spora

A – *Pravni okvir*

3. V členu 2 Uredbe št. 44/2001 je določeno:

„Ob upoštevanju določb te uredbe so osebe s stalnim prebivališčem v državi članici ne glede na njihovo državljanstvo tožene pred sodišči te države članice.“

2. Natančneje, predložitveno sodišče želi vedeti, ali je treba oddelek 5, ki se nanaša na pogodbe o zaposlitvi in je bil uveden z Uredbo št. 44/2001, šteti, kot da izčrpno in izključno ureja pravila glede pristojnosti za navedene pogodbe, oziroma ali je pravila glede pristojnosti, navedena v oddelku, ki se nanaša na pogodbo o zaposlitvi, mogoče dopolniti s pravilom o posebni pristojnosti, navedenim v členu 6(1) oddelka 2 zgoraj navedene uredbe.

4. V členu 6 Uredbe št. 44/2001 iz oddelka 2 z naslovom „Posebna pristojnost“ je določeno, da je oseba s stalnim prebivališčem v državi članici lahko tožena v drugi državi članici:

„[…]

1 – Jezik izvirnika: francoščina.

2 – UL L 12, str. 1.

3 – Konvencija z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (konsolidirana verzija), UL 1998, C 27, str. 1.

1. če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče, če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov;

[…]“

5. Oddelek 5 Uredbe št. 44/2001 z naslovom „Pristojnost za individualne pogodbe o zaposlitvi“ je sestavljen iz členov od 18 do 21.

6. Natančneje, v členu 18(1) Uredbe št. 44/2001 je določeno:

„1. V zadevah v zvezi z individualnimi pogodbami o zaposlitvi se pristojnost določa v skladu s tem oddelkom brez poseganja v člen 4 in v peto točko člena 5.“

7. V členu 19 Uredbe je v istem oddelku 5 določeno:

„Delodajalec s stalnim prebivališčem v državi članici je lahko tožen:

1. pred sodišči v državi članici, kjer ima stalno prebivališče, ali

2. v drugi državi članici:

a) pred sodišči v kraju, kjer delavec običajno opravlja svoje delo, ali pred sodišči v kraju, kjer je nazadnje opravljal svoje delo, ali

b) če delavec običajno ne opravlja ali ni opravljal svojega dela v eni in isti državi, pred sodišči v kraju, kjer se nahaja ali se je nahajala poslovna enota, ki je zaposlila delavca.“

B – *Dejanski okvir spora*

8. J. P. Rouard, tožena stranka v postopku v glavni stvari, se je leta 1977 zaposlil v družbi

Laboratoires Beecham Sévigné, ki je postala družba Laboratoires Glaxosmithkline s statutarnim sedežem v Franciji. Za navedeno družbo je opravil različne naloge na ozemlju tretjih držav. Leta 1984 je bil J. P. Rouard v skladu z novo pogodbo o zaposlitvi, ki jo je sklenil z družbo Beecham Research UK, s sedežem v Združenem kraljestvu, ki pripada isti skupini kot družba Laboratoires Beecham Sévigné, poslan v Maroko. S to pogodbo se je drugi delodajalec zavezal, da ohrani določene pogodbene pravice, ki jih je J. P. Rouard pridobil v okviru svoje prvotne pogodbe o zaposlitvi (med drugim ohranitev svoje delovne dobe ter pravic do nadomestila za prenehanje delovnega razmerja).

9. Družba Beecham Research UK, ki je postala družba Glaxosmithkline, je 9. marca 2001 J. P. Rouarda odpustila. Ta je zato 4. junija 2002 na Conseil de prud'hommes de Saint-Germain-en-Laye (Francija) vložil tožbo hkrati zoper družbo Laboratoires Glaxosmithkline in družbo Glaxosmithkline, pri čemer sta navedeni družbi pravni naslednici družb Laboratoires Beecham Sévigné in Beecham Research UK. J. P. Rouard predlaga, naj se navedenima družbama naloži solidarno plačilo različnih nadomestil in odškodnine z obrestmi zaradi nespoštovanja postopka odpovedi delovnega razmerja, zaradi odpovedi delovnega razmerja brez dejanskega in resnega vzroka in zaradi nezakonite odpovedi pogodbe.

10. J. P. Rouard v utemeljitev svojih trditev meni, da je treba obe družbi šteti za njegova sodelodajalca, ker je iz klavzule druge pogodbe, v kateri je določena ohranitev določenih pogodbenih pravic, prvotno pridobljenih s prvo pogodbo, razvidno njegovo posebno in trajajoče delovno razmerje v obeh družbah, ki poleg tega pripadata isti skupini. Zato naj bi bilo po njegovem mnenju francosko sodišče, ki je pristojno glede družbe Laboratoires Glaxosmithkline, ki ima sedež v Franciji, v skladu s členom 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 prav tako pristojno glede družbe Glaxosmithkline, čeprav ima slednja sedež v Združenem kraljestvu.

11. Conseil de prud'hommes se je v skladu z obrambo obeh delodajalcev razglasilo za nepristojno, pri čemer je navedlo, da je za pogodbe o zaposlitvi, ki so veljale v času odpovedi delovnega razmerja, veljalo angleško in maroško pravo. Zato odtlej ni bilo nobenega podrejenega razmerja med J. P. Rouardom in družbo Laboratoires Glaxosmithkline v Franciji. Cour d'appel de Versailles je to odločbo razveljavilo in stranke napotilo pred Conseil de prud'hommes. Družbi, tožeči stranki v postopku v glavni stvari, sta nato pri Cour de cassation vložili pritožbo.

12. V teh okoliščinah je najvišje sodišče prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali se pravilo o posebni pristojnosti, navedeno v členu 6, točka 1, Uredbe […] št.

44/2001 […] – na podlagi katerega je oseba s stalnim prebivališčem v državi članici lahko tožena, ‚če je ena od več toženih oseb, tudi pred sodiščem kraja, kjer ima ena od njih stalno prebivališče, če so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov' – lahko uporabi v postopku, ki ga pred sodiščem države članice sproži zaposlena oseba proti družbama, ki sodita v isto skupino in med katerima ima prva – tista, ki ga je zaposlila za skupino in ga kasneje ni želela ponovno sprejeti na delo – sedež v tej državi članici, druga – za račun katere je zadevna oseba nazadnje delala v tretjih državah in ki je zadevno osebo odpustila – pa v drugi državi članici, pri čemer se ta vložnik zahtevka sklicuje na določilo pogodbe o zaposlitvi, da bi dokazal, da sta družbi bili njegova sodelodajalca, od katerih zahteva nadomestilo za svojo odpustitev, ali pa člen 18, točka 1, Uredbe [št. 44/2001], na podlagi katerega se v zadevah v zvezi z individualnimi pogodbami o zaposlitvi pristojnost določa v skladu z oddelkom [5] poglavja II [te uredbe], izključuje uporabo člena 6, točka 1, [te uredbe] tako, da mora biti vsaka od družb tožena pred sodiščem države članice, kjer ima sedež[?]“

II – Pravna presoja

13. Postavljeno vprašanje za predhodno odločanje se deli na dva dela. Pri odgovoru na to vprašanje je namreč treba najprej ugotoviti, ali je pravilo o posebni pristojnosti, navedeno v členu 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, mogoče uporabiti v okviru individualnih pogodb o zaposlitvi, čeprav v okviru Uredbe obstaja oddelek, ki se posebej nanaša na pravila o pristojnosti, ki se uporabljajo v sporih glede navedenih pogodb, in nato, če bo odgovor pritrdilen, opozoriti na pogoje, ki se nanašajo na uporabo člena 6, točka 1, navedene uredbe na tem področju, in jih pojasniti.

A – *Uporabljivost člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 na področju individualnih pogodb o zaposlitvi*

14. V bistvu se Sodišču predlaga, naj odloči, ali so v oddelku 5 poglavja II Uredbe št. 44/2001 izčrpno in izključno urejene sodne pristojnosti glede individualnih pogodb o zaposlitvi, z izjemo vseh drugih pravil o pristojnosti, ki so določena v tej uredbi, oziroma ali je v njegovem okviru dovoljena razlaga, na podlagi katere oddelek 5 ne izključuje uporabe pravila o posebni pristojnosti, ko gre za posebne okoliščine primera, med drugim, ko so sorodne pravde, ki se nanašajo na več toženih oseb, predložene v odločanje sodišču v kraju stalnega prebivališča ene od njih.

15. Glede na argumente, ki bodo sledili, bom na tem mestu poudaril, da se zdi, da je treba sprejeti, da je člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, v skladu s katerim je mogoče več toženih oseb tožiti pred sodiščem v kraju, kjer ima stalno prebivališče ena od njih, če so pravde sorodne, uporabljiv za spor, ki se nanaša na individualno pogodbo o zaposlitvi, čeprav se na prvi pogled zdi, da dobesedna razlaga oddelka 5, ki se nanaša na pogodbe o zaposlitvi, temu nasprotuje. Da bi bolje razumeli rešitev, ki jo predlagam Sodišču, bom najprej navedel argumente, ki naj bi izključevali uporabljivost člena 6, točka 1, v okviru sporov, ki se nanašajo na individualne pogodbe o zaposlitvi, zato da bi potem dokazal, da po mojem mnenju Sodišče ne sme sprejeti take razlage.

16. Res je, da se zdi, da člen 18(1) Uredbe št. 44/2001, v katerem je določeno, da se „[v] zadevah v zvezi z individualnimi pogodbami o zaposlitvi […] pristojnost določa v skladu s tem oddelkom brez poseganja v člen 4 in v peto točko člena 5 [te uredbe]“, sam zase potrjuje razlago, v skladu s katero je treba zavrniti vsako pravilo o pristojnosti, ki ni navedeno ali izrecno dopustno v oddelku 5, če se spor nanaša na pogodbo o zaposlitvi.

17. Iz te določbe po eni strani izhaja, da je treba vsak spor, ki se nanaša na individualno pogodbo o zaposlitvi, predložiti sodišču v skladu s pravili o pristojnosti, določenimi v oddelku 5 te uredbe (členi od 18 do 21), po drugi strani pa, da so izjeme od načel, navedene v oddelku 5, z Uredbo izrecno določene. Če člen 6, točka 1, ne spada pod oddelek 5 in če ni, v nasprotju s členoma 4 in 5, točka 5, opredeljen kot izjema od uporabe pravil, določenih v tem oddelku, posebna pristojnost iz člena 6, točka 1, torej ni uporabljiva za spore glede pogodb o zaposlitvi.

18. Ker poleg tega oddelek 5 pomeni odstopanje od načelne pristojnosti iz člena 2 Uredbe [4], v skladu s katerim se pristojnost določa po stalnem prebivališču toženca, bi bilo treba pravila iz členov od 18 do 21 oddelka 5 razlagati ozko, in sicer tako, da bi bilo mogoče sprejeti zgolj tiste izjeme od načela, da se pristojnost določa po stalnem prebivališču toženca, ki bi bile v tem oddelku izrecno navedene.

19. Ta razlaga se ne more uveljaviti, ker zanemarja ne samo teleološke in kontekstualne razlage Uredbe št. 44/2001, temveč tudi smisel upoštevnih določb v tej zadevi. Predvsem pa izhaja iz napačne predpostavke, da naj bi bil člen 6, točka 1, izjema od pravil

4 – Glej zlasti sodbe z dne 27. septembra 1988 v zadevi Kalfelis (189/87, Recueil, str. 5565, točki 8 in 9); z dne 15. februarja 1989 v zadevi Six Constructions (32/88, Recueil, str. 341, točka 18); z dne 27. oktobra 1998 v zadevi Réunion européenne in drugi (C-51/97, Recueil, str. I-6511, točka 47) in z dne 13. julija 2006 v zadevi Roche Nederland in drugi (C-539/03, ZOdl., str. I-6535, točke od 19 do 23).

o pristojnosti, ki so določena v oddelku, ki se nanaša na individualne pogodbe o zaposlitvi. Kot bom pokazal, pa pravilo o posebni pristojnosti, določeno v členu 6, točka 1, te uredbe, ne pomeni izjemo od pravil o pristojnosti glede individualnih pogodb o zaposlitvi, temveč dodatek k določbam glede teh pravil, to je dodatek, ki ne vpliva na načelo, na katerem ta pravila temeljijo.

20. Predvsem je treba upoštevati, da čeprav Bruseljska konvencija ni vsebovala posebnega oddelka glede pogodb o zaposlitvi, so se pravila o pristojnosti, ki jih je določala, zanje kljub temu uporabljala. Zato je bil, kot priznava Komisija Evropskih skupnosti, člen 6, točka 1, Konvencije, v skladu s katerim je več toženih oseb mogoče tožiti pred sodiščem v kraju, kjer ima stalno prebivališče ena od njih, povsem uporabljiv za pogodbe o zaposlitvi. Uredba št. 44/2001, ki nadomešča Bruseljsko konvencijo, pomeni, kot je poudarjeno v peti uvodni izjavi te uredbe, nadaljevanje, ne pa razveljavitve pravil, ki jih določa Bruseljska konvencija. Z Uredbo št. 44/2001 torej ni bilo mišljeno bistveno spremeniti pravila o sodni pristojnosti, tako da bi bilo mogoče sklepati, da avtorji tega besedila niso hoteli izključiti uporabe člena 6, točka 1, te uredbe na področju, s katerim se ukvarjamo.

21. Avtorji Uredbe št. 44/2001 so poleg tega želeli oblikovati poseben oddelek v zvezi s sodno pristojnostjo na področju pogodb o zaposlitvi, saj so menili, da „[je treba] šibkejšo stranko […][zaščititi] s pravili o pristojnosti, ki so za varstvo njenih pravic ugodnejša od splošnih pravil“ [5]. V teh okoliščinah bi bilo presenetljivo, če bi ti avtorji s sprejetjem Uredbe št. 44/2001 hoteli delavcu odvzeti koristi, ki izhajajo iz ugodnejših pravil, ki jih je imel pred začetkom veljavnosti te uredbe v okviru Bruseljske konvencije. Sodišče je poleg tega vztrajno opozarjalo, da je na področju pogodb o zaposlitvi to konvencijo treba razlagati „ob upoštevanju zagotovitve primerne zaščite pogodbene stranke, ki je šibkejša s socialnega vidika, to je delavca“ [6]. Razlaga, v skladu s katero bi tudi ob obstoju sorodnih pravd glede več toženih oseb delavec moral posamično tožiti vsakega od njih pred pristojnim sodiščem v vsaki državi članici, pa bi bila v nasprotju ne le z interesi dobrega delovanja sodnega organa [7], temveč bi tudi zanemarila zaščito šibkejše pogodbene stranke in bi stranki odvzela možnost, na katero se je lahko prej zanašala.

22. V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da čeprav je Uredba št. 44/2001 zaradi ohranitve

5 – Trinajsta uvodna izjava Uredbe št. 44/2001.

6 – Sodba z dne 13. julija 1993 v zadevi Mulox IBC (C-125/92, Recueil, str. I-4075, točka 18). To pojasnilo izhaja že iz sodbe z dne 26. maja 1982 v zadevi Ivenel (133/81, Recueil, str. 1891, točki 14 in 16). Za poznejšo potrditev glej tudi sodbi z dne 9. januarja 1997 v zadevi Rutten (C-383/95, Recueil, str. I-57, točka 17) in z dne 10. aprila 2003 v zadevi Pugliese (C-437/00, Recueil, str. I-3573, točka 18).

7 – Sodišče je namreč poudarilo, da se je treba v primeru, kadar se delo opravlja v več državah članicah, izogniti povečevanju števila pristojnih sodišč, zato da bi se preprečila nevarnost nasprotujočih si sodnih odločb in bi se zagotovilo priznanje in izvrševanje sodnih odločb izven države članice, v kateri so bile te sprejete (sodbi z dne 11. januarja 1990 v zadevi Dumez France in Tracoba, C-220/88, Recueil, str. I-49, točka 18, in z dne 27. februarja 2002 v zadevi Weber, C-37/00, Recueil, str. I-2013, točka 42).

interesov šibkejše pogodbene stranke za pogodbe o delu določila izjemo od pravila stalnega prebivališča tožene osebe, je treba neupoštevanje predpostavke več sorodnih pravd zoper več toženih oseb v oddelku 5 razumeti kot pravno praznino v tem besedilu. To pravno praznino odpravlja člen 6, točka 1, te uredbe, s katerim je mogoče dopolniti pravila, ki so uporabljiva za pogodbe o zaposlitvi, ne da bi bilo to v nasprotju z načeli, na katerih temeljijo, zlasti z zaščito šibkejše pogodbene stranke in, bolj splošno, z željo izogniti se povečevanju števila pristojnih sodišč. Uporabljivost člena 6, točka 1, je namreč uporabno sredstvo za odpravo napake neupoštevanja značilnosti zadeve, in sicer obstoja sorodnih pravd na področju pogodb o zaposlitvi, ne da bi to nasprotovalo pravilom o sodni pristojnosti, ki to področje urejajo.

23. Zaradi teh razlogov Sodišče pozivam, naj ugotovi, da je člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 uporabljiv v okviru individualnih pogodb o zaposlitvi.

B – *Pogoji uporabe člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 v okviru individualnih pogodb o zaposlitvi*

24. V skladu z ustaljeno sodno prakso mora Sodišče v okviru postopka sodelovanja z nacionalnimi sodišči iz člena 234 ES podati predložitvenemu sodišču uporaben odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. Zato in zaradi kompleksnih in včasih nasprotujočih si dejanskih okoliščin v tej zadevi se zdi, da je treba pojasniti pogoje, ki jih mora predložitveno sodišče preizkusiti, da bi ugotovilo, ali je člen 6, točka 1, Uredbe 44/2001 mogoče uporabiti v obravnavani zadevi.

25. Kot je bilo poudarjeno, Uredba št. 44/2001 ne razveljavlja načel iz Bruseljske konvencije, temveč pomeni nadaljevanje le-te. Pojasnila Sodišča, ki izhajajo iz sodne prakse glede člena 6, točka 1, Konvencije, prav tako ostajajo upoštevna za spor v okviru uporabe člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001.

26. Člen 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 je mogoče uporabiti pod pogojem, „[da] so tožbeni zahtevki med seboj tako tesno povezani, da jih je smotrno obravnavati in o njih odločati skupaj, da bi se s tem izognili tveganju nezdružljivosti sodnih odločb, ki bi lahko bile posledica ločenih postopkov“.

27. Ta pogoj, ki ga v prvotnem besedilu te določbe iz Bruseljske konvencije ni bilo,

neposredno izhaja iz člena 22 te konvencije, v skladu s katerim so pravde sorodne, če so tako tesno povezane med seboj, da se zdita njihova skupna obravnava in odločanje o njih smiselna, da bi se s tem izognili nevarnosti nezdružljivih sodnih odločb, ki bi izhajale iz ločenih postopkov.

28. Sodišče je v zgoraj navedeni sodbi Kalfelis razsodilo, da je treba pogoj sorodnih pravd, pogoj, ki je bil pozneje povzet v besedilu člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, prenesti v okvir razlage člena 6, točka 1, Bruseljske konvencije, da bi se preprečilo, da bi uporaba te posebne pristojnosti vplivala na pristojnost po načelu stalnega prebivališča toženca. Sodišče namreč meni, da „bi do tega lahko prišlo, če bi tožeča stranka lahko vložila zahtevek zoper več toženih strank zgolj zato, da bi eno od teh toženih strank tožila pred sodiščem države, v kateri ima stalno prebivališče“ [8].

29. Pojem „nezdružljivost sodnih odločb“, ki je pogoj za uporabo člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001, je mogoče razlagati na več načinov. V skladu z ozko razlago naj bi se posebna pristojnost v zvezi z več tožencimi osebami uporabila, če bi zaradi ločenega obravnavanja in odločanja obstajala nevarnost pravnih posledic, ki bi se medsebojno izključevale. Na podlagi široke razlage pojma „nezdružljivost sodnih odločb“ pa zadostuje, da zaradi ločenega obravnavanja in odločanja lahko pride do nevarnosti neskladja med rešitvami spora, ne da bi bilo nujno, da pride do nevarnosti pravnih posledic, ki bi se medsebojno izključevale [9]. Sodišče je, ne da bi se izreklo v korist ene ali druge razlage, tudi pojasnilo, da „za to, da bi se za sodne odločbe lahko štelo, da so si nasprotujoče, ne zadošča, da obstaja neskladje med rešitvami spora, ampak mora priti do neskladja v okviru istega dejanskega in pravnega stanja“ [10].

30. V resnici te razprave ni treba nadaljevati. Iz Uredbe št. 44/2001 in iz zgoraj navedene sodne prakse namreč jasno izhaja, da je za uporabo člena 6, točka 1, te uredbe odločilen obstoj tesne povezanosti med zahtevki. Ta povezanost pa se lahko presoja zgolj od primera do primera, natančneje, glede

8 – Zgoraj navedena sodba Kalfelis (točka 9).

9 – Za priklic in analizo tega vprašanja se lahko koristno sklicujemo na sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Légerja, predstavljene v zgoraj navedeni zadevi Roche Nederland in drugi, ter na Bomhoff, J.: *Judicial Discretion in European Law on Conflicts of Jurisdiction,* Sdu, Haag, 2005.

10 – Zgoraj navedena sodba Roche Nederland in drugi (točka 26) in sodba z dne 11. oktobra 2007 v zadevi Freeport (C-98/06, ZOdl., str. I-8319, točka 40).

na vsako področje, na katerem naj bi se to pravilo posebne pristojnosti uporabilo.

31. Toda najprej je treba ugotoviti, da je glavni cilj člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 dobro delovanje sodnega organa, ne glede na okvir, v katerem se uporablja. S tega zornega kota argumentacija glede zaščite šibkejše pogodbene stranke ne bi bila upoštevna in je zato ne bi bilo mogoče uporabiti za razlago pogojev uporabe člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001. Da bi bil ta cilj zagotovljen in da bi preprečili zlorabo posebne pristojnosti, sorodnost pravd nujno pomeni, da je mogoče ugotoviti posebno tesno povezanost med zahtevki in sodiščem, ki o njih odloča [11]. Vendar v nasprotju z razlago Združenega kraljestva zaradi povezave med zahtevki in sodiščem, pri katerem je tožba vložena, ni nikoli potrebna taka hierarhična organiziranost sodišč, da bi zahtevek moral biti predložen v odločanje sodišču, ki je z njim najbolj povezano. Taka razlaga bi uvajala dodaten pogoj za uporabo člena 6, točka 1, ki se ga kot odstopanje od pravila načelne pristojnosti lahko zgolj ozko razlaga [12]. Če povzamem, sorodne pravde, ki so pogoj za uporabo člena 6, točka 1, predpostavljajo, da je med zahtevki ugotovljena povezava, to je povezava, ki mora, ne glede na sodišče, ki o zadevi odloča, obstajati, da bi se zagotovilo, da obstaja tesna povezava z zadevo, zato da bi bila ta posebna pristojnost uporabljena v skladu s svojim namenom.

32. Drugič, ko je to povezanost treba preveriti v okviru pogodb o zaposlitvi, je glede na zadevno področje treba upoštevati določeno število meril, ustreznih za ugotovitev obstoja tesne zveze med zahtevki na zadevnem področju.

33. Tožena stranka v postopku v glavni stvari na podlagi tega meni, da naj bi bil pogoj povezave med zahtevkoma izpolnjen, če bi po eni strani obstajala „ista pogodba o zaposlitvi ali vsaj isto kontinuirano delovno razmerje“ [13] z njenima delodajalcema, po drugi strani pa, če družbi pripadata isti skupini družb.

11 – Glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Ivenel (točka 11) in Pugliese (točka 17).

12 – Sodišče je namreč vedno odklanjalo sprejeti teorijo „pajek v mreži“ („spider in the web“), ki so jo za namene razlage člena 6, točka 1, Uredbe št. 44/2001 razvili zlasti nizozemski sodniki. Sodišče Skupnosti je to teorijo jasno zavrnilo z zgoraj navedeno sodbo Roche Nederland in drugi.

13 – Glej stališča J. P. Rouarda, str. 7.

34. Kot sta na obravnavi priznala Komisija in Združeno kraljestvo, je treba rešitev tega problema iskati v zgoraj navedeni sodbi Pugliese. Ko je bilo Sodišče poklicano, naj se izreče o razlagi pojma kraja, v katerem delavec običajno opravlja svoje delo, je ob tej priložnosti podalo pojasnila glede ugotavljanja stopnje povezanosti med dvema pogodbama o zaposlitvi, sklenjenima z različnima delodajalcema. Menim, da je ta sodna praksa posebno pomembna glede meril, ki jih nacionalno sodišče lahko upošteva, ko preverja povezanost med zahtevki na področju pogodb o zaposlitvi, na podlagi katere je več toženih oseb mogoče tožiti pred sodiščem v kraju stalnega prebivališča ene od njih [14].

35. Sodišče je tako razsodilo, da „ko je zaposlena oseba povezana z različnima delodajalcema, je prvega delodajalca mogoče tožiti pred sodiščem v kraju, kjer zaposlena oseba opravlja svojo dejavnost za drugega delodajalca, zgolj če ima prvi delodajalec v trenutku sklenitve druge pogodbe interes za storitve, ki jih bo zaposlena oseba opravljala za drugega delodajalca v kraju, ki ga slednji določi […]. Obstoj tega interesa se ne sme ugotavljati v skladu s formalnimi in izključnimi merili, temveč ga je treba preverjati na splošen način, ob upoštevanju vseh okoliščin obravnavanega primera“ [15]. Sodišča Skupnosti med drugim pojasnjujejo, kateri so lahko pomembni dejavniki: „dejstvo, da je bila sklenitev druge pogodbe predvidena ob sklenitvi prve; dejstvo, da je bila prva pogodba spremenjena ob upoštevanju sklenitve druge pogodbe; dejstvo, da obstaja organizacijska ali ekonomska povezava med delodajalcema; dejstvo, da obstaja sporazum med delodajalcema, ki določa okvir za soobstoj dveh pogodb; dejstvo, da prvi delodajalec še naprej lahko daje navodila delojemalcu; dejstvo, da prvi delodajalec lahko odloča o trajanju zaposlitve pri drugem delodajalcu“ [16]. Zato bo nacionalno sodišče na podlagi vseh teh meril, ki niso taksativno navedena, moralo ugotoviti, ali obstaja zadostna povezava med zahtevkoma, ki toženi stranki v postopku v glavni stvari omogoča, da dve družbi – tožeči stranki v glavni stvari – toži pred francoskim sodiščem.

36. Glede na zgoraj navedeno bi Sodišče lahko ugotovilo, da je pogoj za uporabo člena 6, točka 1, Uredbe 44/2001 obstoj povezave med zahtevki, tako da je zagotovljeno, ne glede na sodišče, ki o zadevi odloča, da obstaja tesna zveza z zadevo. Za presojo te povezave v okviru individualnih pogodb o zaposlitvi bo med drugim mogoče upoštevati dejstvo, da je bila sklenitev druge pogodbe predvidena ob sklenitvi prve, dejstvo, da je bila prva pogodba spremenjena ob upoštevanju

14 – Doktrina je že predvidela tako uporabo te sodbe. Glej zlasti Moizard, N., *RJS*, 10/03, str. 756, kjer je poudarjeno: „Zelo je verjetno, da bodo merila iz sodbe Pugliese zelo uporabna pri ugotavljanju pristojnega sodišča za spor na podlagi prehodnosti na mednarodni ravni znotraj skupine družb.“

15 – Zgoraj navedena sodba Pugliese (točki 23 in 24).

16 – Prav tam (točka 24).

sklenitve druge pogodbe, dejstvo, da obstaja organizacijska ali ekonomska povezava med delodajalcema, dejstvo, da obstaja sporazum med delodajalcema, ki določa okvir za soobstoj dveh pogodb, dejstvo, da prvi delodajalec še naprej lahko daje navodila delojemalcu, ali okoliščina, da prvi delodajalec lahko odloča o trajanju zaposlitve pri drugem delodajalcu.

III – Predlog

37. Zato Sodišču predlagam, da na vprašanje za predhodno odločanje odgovori:

Pravilo o posebni pristojnosti, določeno v členu 6, točka 1, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000, o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah se lahko uporablja v okviru oddelka 5, ki se nanaša na uporabljiva pravila o sodni pristojnosti na področju individualnih pogodb o zaposlitvi.

Pogoj za uporabo člena 6, točka 1, Uredbe 44/2001 je obstoj povezave med zahtevki, tako da je zagotovljeno, ne glede na sodišče, ki o zadevi odloča, da obstaja tesna zveza z zadevo. Za presojo te povezave v okviru individualnih pogodb o zaposlitvi bo med drugim mogoče upoštevati dejstvo, da je bila sklenitev druge pogodbe predvidena ob sklenitvi prve, dejstvo, da je bila prva pogodba spremenjena ob upoštevanju sklenitve druge pogodbe, dejstvo, da obstaja organizacijska ali ekonomska povezava med delodajalcema, dejstvo, da obstaja sporazum med delodajalcema, ki določa okvir za soobstoj dveh pogodb, dejstvo, da prvi delodajalec še naprej lahko daje navodila delojemalcu, ali okoliščina, da prvi delodajalec lahko odloča o trajanju zaposlitve pri drugem delodajalcu.